

Innspill til arbeidet med statsbudsjettet for 2024

Kommunal- og forvaltningskomiteen

Norges Handikapforbund jobber for et samfunn der funksjonshindrede får oppfylt våre menneskerettigheter og kan være fullverdige og likestilte borgere. I Regjeringens forslag til statsbudsjett finner vi ingen satsinger på funksjonshindredes likestilling, tvert imot går det på mange punkter i feil retning. Hvis dette budsjettet blir vedtatt, blir funksjonshindrede fortsatt stående på sidelinjen og levekårene våre blir sterkt svekket. Det er ikke bare et brudd på den enkeltes menneskerettigheter - også samfunnet vil tape på at en så stor gruppe blir hindret i å delta i samfunnet og bidra til verdiskapingen.

I kapittel 581 bør følgende endres:

- Heistilskuddet må gjeninnføres med 100 millioner kroner i friske midler
- Bostøtte, anmodningsvedtak 931 må følges opp

Post 79, heistilskudd

Heistilskuddet var en ordning for etterinnstallering av heis i eldre boligblokker, og var et godt tiltak for å gjøre større deler av boligmassen tilgjengelig for mange funksjonshindrede, og bidro også til at flere kunne bo hjemme lengre. Husbankens tilskudd til ettermontering av heis var et effektivt tiltak for å øke tilgjengeligheten. Etterspørselen var stor, men midlene knappe (søknadsbeløp 246 millioner i 2019, tilsagn 50 millioner, Årsrapport Husbanken 2019). Heistilskuddet ble avvirket i statsbudsjettet for 2023 til fordel for kommunale enøk-tiltak. Midlene som er avsatt i dette budsjettet er kun til allerede vedtatte etterinnstalleringer.

I 2022 var det 385.000 boliger i norske blokker som mangler heis. De siste ti årene har andelen med heis økt fra 34,5 til 42,5 prosent. Noen av de boligene som får etterinstallert heis, er de rimeligste boligene som er tilgjengelig for de gruppene som har lavest inntekt. Nye boliger som bygges med heis, er gjerne dyrere.

Det er bare et sted mellom 10 og 20 prosent av dagens boligmasse som er tilgjengelig for rullestolbrukere. Heistilskuddet var en billig måte å øke denne andelen på i et relativt raskt tempo. Heistilskuddet bør gjeninnføres med 100 millioner kroner i friske midler fra 2024.

Bostøtte

Menon Economics utførte en utredning på vegne av Bostøttealliansen i 2020. De fant blant annet at inntektsgrensene er for lave, bostøttealliansen er for lave, og at bostøtten gjør det mindre gunstig å jobbe for enkelte. Ved en inntekt innenfor inntektsgrensen i bostøtten vil økt arbeidsinntekt for bostøttemottakeren bidra til at bostøtten avkortes. Avkortingen vil isolert sett gi svekkede insentiver til å jobbe for bostøttemottakerne som har denne muligheten.

Resultatet av dette gjør at bostøtten pr i dag ikke oppfyller sitt formål for vår gruppe, og mange, spesielt unge uføre, faller utenfor ordningen. Det er foreslått endringer i bostøtten fra den sittende regjeringen, men disse vil, ifølge utredningen til Menon, ikke være nok:

“I forbindelse med Statsbudsjettet 2021 foreslo regjeringen fem endringer i bostøtten. Vår vurdering er at endringene gjør det bedre for mange av bostøttemottakerne og bidrar til at flere får bostøtte. Forbedringene for mottakerne er imidlertid beskjedne, og vi vurderer at endringene ikke er tilstrekkelig til at formålet med bostøtten oppnås.”

Stortinget traff følgende vedtak i sommer:

Vedtak nr. 931, 16. juni 2023

«Stortinget ber regjeringen i statsbudsjettet for 2024 fremme forslag om endringer i bostøttereguleringen som gjør ordningen mer treffsikker for husholdninger med lave inntekter og høye bostøttekostnader.»

I en tid med økende priser og ulikhet rammes mennesker med lav inntekt sterkest. Det er stort alvor i at regjeringen velger å ikke følge opp et klart stortingsvedtak, som skulle gi nødvendig hjelp for noen av de mest økonomiske utsatte i landet. Stortinget bør sikre at et forslag leveres, og forbedringer ferdigstilles, senest i revidert nasjonalbudsjett våren 2024.

Ta gjerne kontakt med oss for mer informasjon.

Tove Linnea Brandvik, forbundsleder, tove.linnea.brandvik@nhf.no

Bjarne Kristoffersen, generalsekretær, bjarne.kristoffersen@nhf.no

Norges Handikapforbund